

СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ПАСАЖИРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

© А.О. Дергоусова, 2012

Стратегія розвитку залізничної галузі спрямована, в першу чергу, на отримання додаткового доходу від усіх сфер її діяльності та на підвищення конкурентоспроможності транспортної галузі. При цьому вона повинна бути направлена насамперед на розширення діяльності в сфері пасажирських залізничних послуг з метою отримання додаткового прибутку.

Сьогодні пасажирська галузь залізничного транспорту виконує величезний обсяг соціальної роботи, а також сприяє забезпеченню свободи пересування громадян України, що є одним з найважливіших їх конституційних прав. Але існує думка, що приваблення потенційних пасажирів до залізничного транспорту можливо не тільки якістю та асортиментом перевізних послуг, а й наданням додаткових послуг і до та післяпоїзних. Досить важливим елементом пасажирського комплексу залізниць є вокзальні комплекси. Вважається, що вокзал є дзеркалом міста, оскільки перше враження пасажирів складається в залежності від зовнішнього вигляду вокзалу та вокзальної площі. В умовах зростаючої конкуренції на ринку транспортних послуг вокзали в крупних містах повинні перетворитися на сучасні центри обслуговування пасажирів з наданням широкого спектру послуг, що створить додаткові можливості для залучення пасажирів саме до залізничного транспорту в цілому.

Для впровадження “Стратегії розвитку залізничного транспорту України до 2020 року” необхідно розширяти або змінювати сфери діяльності окремих підрозділів в структурі управління пасажирськими перевезеннями. До того ж продукцію, яку виробляє залізничний транспорт можливо розглядати як послуги по перевезенню та супутні послуги.

До послуг, які надаються пасажирам на вокзалах відносять обслуговування до та після поїздки. Так, на сучасному етапі на вокзалах розміщуються зали відпочинку підвищеної комфортності, каси, багажні відділи, пункти пошти та зв'язку, перукарні, заклади харчування і навіть готельні комплекси. В мережі українських залізничних вокзалів на 63 з них є кімнати відпочинку, на 15 – кімнати матері та дитини. А на вокзалі Харків-Пасажирський, наприклад, надається понад 100 додаткових послуг. Все це дає можливість залучати пасажирів до залізничної інфраструктури, тобто до споживання додаткових послуг, якість яких повинна стати первинним чинником вибору основних послуг саме залізничного транспорту.

Тому є сенс звернути увагу на необхідність розвитку комерційної діяльності в пасажирсько-вокзальному господарстві, оскільки тут є і вільні ніші. Сьогодні “Укрзалізниця” бачить більше можливості для підвищення прибутку в умовах зниження обсягів перевезень (надання додаткових послуг пасажирам у виді упровадження швидкісних магістралей, інформаційного і сервісного обслуговування й ін.).

Розвиток сфери додаткових послуг сьогодні став необхідністю в зв'язку з жорсткою конкуренцією між різними видами транспорту. Конкуренція вимагає постійного пошуку підприємствами транспорту більш привабливих для пасажирів послуг, що супроводжують процес перевезення чи не пов'язані безпосередньо з ним.

Сьогодні велика роль у формуванні попиту на перевезення повинна приділятися підвищенню якості транспортного обслуговування. При цьому пасажирів цікавить комфорт під час поїздки, швидкість, час відправлення та прибуття, а особливо обслуговування на вокзалах. Тому поліпшення роботи залізниць України з забезпечення розвитку пасажирських перевезень, підвищення комфорту і сервісного обслуговування пасажирів, надання додаткових послуг, поряд з удосконаленням тарифної політики, є головними факторами збільшення обсягу пасажирських перевезень. Тобто варто звернути увагу на надання пасажирам нових послуг, які в собі міститимуть основну послугу та послуги, що не відносяться до сфери основної діяльності Укрзалізниці. Виходячи із збитковості пасажирських перевезень стратегія розвитку повинна базуватися на поєднанні основних послуг залізничного транспорту – перевезень, та додаткових послуг, які відносяться до прибуткового сектору пасажирського господарства.